

NOWINY

DLA WSZYSTKICH

DZIENNIK ILLUSTROWANY

Cena nru wszędzie

3 ct. (6 hal.)

PRENUMERATA w Krakowie i Podgórzu miesięcznie K. 1:40

za wysyłką do domu dopłaca się 30 hal. w. Na prowincyi miesięcznie K. 1:50

Prasumunda za granicą: miesięcznie 1 mk. 50 fen., 2 franki 50 ct.

OGŁOSZENIA

Na pierwszym stronicie proszę lektaż za wiersz petitu i K. ogłoszenie na czwartą stronicę za wiersz petitu po 20 h. Nadesłane za wiersz 60 h. Inseraty prowadzi w swoim zarządzie p. St. Opyrakiel-wicz, ul. Św. Jana 1. 30, dom pod „Pawiem” od 8 r. do 8 popoł. z wyjątkiem niedziel i świąt

Na Lwów skład i ekspedycja: Agencja Sokołowskiego — Półak Hausmana S. —

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
ul. Zaczęta 7 (obok gmachu starostwa)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPANIŚKI

Wiadomości naturalne, telefoniczne i listownie przyjmują redaktorzy — (TELEFON 512) — od godziny 7 rano do godziny 4 wieczorem. — Ekspedycja nie zwiera się.

„Nowiny” wychodzą codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych. — W chwilach ważnych do, w wieczorne.

Wobec przelomowej sytuacji politycznej w Rosji (nie ulega bowiem wątpliwości, że tocząca się wojna bez względu na swój ostateczny wynik sprowadzi przełom dziejowy) redakcja „Nowin” w dalszym swem do wszelkustronnego odzwierciedlania życia — pozyskała w Warszawie jednego z wybitnych literatów, jako swego specjalnego korespondenta. Korespondent nasz barwnym piórem będzie zildawał nam sprawę z bieżącej chwili i o wszystkich ważnych sprawach listownie, lub (z Granicy) telegraficznie nas zawiadamia?

Nowinki warszawskie.

(Oryginalna korespondencja „Nowin”).

Warszawa 17 lipca.

Wojna, wojna, wojna...

Na ustach wszystkich i wszędzie mówi się o tym molochu strasznym, który się rozprowadza tam na dalekim Wschodzie, a swem gorącym tchnieniem pali nas aż tu nad Wisłę, gdzie serce Polski... w Warszawie.

I jak strasznie pali... Pod żarem tego gorącego tchnienia stanęły fabryki, zapadają się gdzieś pod ziemię lady kupieckie, robotnikom praca wypada z rąk, kapitaliści pozamykali z przestachem kasy ogniotrwałe, wszędzie zastój, unieruchomienie, bieda, nędza, złe...

Więc też każda nowa wiadomość stamtąd, z placu boju, to zapowiedź zmian na gorsze lub lepsze, to kwestya dla nas życia lub śmierci. Przynajmniej tak ważną nam się zdaje, tak ją przynajmniej odczuwamy. Zupełnie inaczej, aniżeli wy tam, w Galicyi... Cenzura w telegramach prasy nie wiele przepuści, ale poeści, dostarczana chytkiem, ostatecznie zań ta osobista, dorywcza, pantoflowa, tyle przemyci...

I tem się żyje, to nas zaprząta, to sen odbiera lub otębia pol...

W tych dniach bardzo żywo omawiana jest tu w kołach towarzyskich sprawa dymisji Kuropatkina. Wieść przywieziono z Petersburga bezpośrednio. Ma być zasięgnięta z źródła bardzo kompetentnego, bo wprost ze sfer sztabu generalnego. Kuropatkin będzie kompletnie wycofany z obiegu wojennego, a dowództwo w jego miejsce, ma objąć Cyryl Włodzimierzowicz z przydaniem mu jednego z generałów do pomocy.

Wersję tę możecie czytać z półuśmiechem, ale u nas zaś komentują ją bardzo seryo. Z obowiązku korespondenta aktualnego przesyłam ją, żywcem zaczerpniętą ze źródła warszawskiego. Myślicie sobie na ten temat, co chcecie...

P. P. S., czyli Polska Partya Socjalistyczna, jedyną dokonana organizacja robotnicza w Królestwie, nie zaspia sprawy, ale urządza od czasu do czasu demonstracje, nau-

je krew caratowi i zdaje się tak przemawiać judząc go czerwonym reliktem rozwijanego zuchwale sztandaru:

— Patrz hydro stągiewa... Gdy tam na dalekim Wschodzie skończył Japończyk pułki twe w pień wycina, my tu pod Twym bo-



Z fotografii wojennych: Żołnierz japoński, niosący na barkach rannego żołnierza ros. Japończyk nadzwyczaj troskliwie i sumiennie obchodzi się z jeńcami i rannymi rosyjskimi. Należy to stwierdzić wbrew rozsiewanym przez pewne dzienniki rosyjskie bredniom o złem obchodzeniu się Japończyków z rannymi. — Fotografia powyższa, zdjęta na polu bitwy pod Kuilienczem nad rzeką Jalu, przedstawia scenę, jak żołnierz japoński z oddziału Czerwonego krzyża niesie rannego w nogę żołnierza rosyjskiego do baraków szpitalnych.

Rękawiczki

niciane, jedwabne i imitacja
duńskich; pończochy i skar-
petki polecają:

Stefan Porębski i Ska

Kraków, ulica Świdnicka L. 2.

ktem na mjeńszczyznę, gotowi na wszystko!... Na osłabioną pożogą wojny rzucim się jak mściwe wilki, aby rozszarpać twe przegrnięte sierwo na strzępy...

Tęgo rodzaju czynne allokucje socjaliści muszą dość pać humor rządowi carskiemu. P. P. S. czując to, drażni go uławianie i konsekwentnie. Oto w sobotę wieczorem znów odbyła się w Warszawie demonstracja robotnicza. Spory zastęp, przenoszący z górą 600 głów, rozpoczął pochód około godz. 8 wieczór, mniej więcej w połowie Nowego Świata, usiłując dotrzeć do Alei Józefowskich. W okolicy ulicy Smolnej koczawli i policyi udało się go rozprószyć i kilkanaście osób, jak zawsze w takich razach, zaarrestowało.

Była to demonstracja dla... demonstracji. Widocznie komitet P. P. S. uznaje za potrzebne w pewnych odstępach czasu taki pochód zaaranżować, aby nie dać wyjść z wprawy policyi warszawskiej w uspokajaniu ruchu ulicznego. Niemniej takie demonstracje mają swoje głębsze powody. Rzad o nich wie i nierzad nad tem bardzo trwożliwie się zastanawia.

Podzielił o bankructwie operetki L. Heller (dającej) swe przedstawienia w ogródku na Nowym Świecie w tzw. „Renesansie”, które podobno w tych dniach obiegają po Krakowie, są najwycześniejszą plotką. Powstała ona widocznie ślad iż istotnie zbankrutował, ale nie dyr. Heller, ale dzierżawcy mu ogródek, właściciel tej restauracji, Szajnówka.

Obecnie też ogródek zmieni skutkiem tego właściciela, gdyż całe przedsiębiorstwo nabyli do spółki za sumę 90 000 rb. p. Kwaśniewski, współpracownik warszawskiego „Wiek” i p. Stoczekiewicz, obywatel ziemski.

Obaj zakapiwają przedsiębiorstwo, placę dyr. Hellerowi za prowadzenie operetki dziennym rzeź. i w wysokości 324 rb., z których ten ma obowiązek opłacić już personal, chóry, orkiestrę, balet, muzykistów itd.

Na uparte go P. Heller wolby prowadzić całosé we własnym zarządzie, ale gdy się nie da, to trudno... Nie robi się tak często jak by się chciało, ale jak można i jak się musi. A p. Heller po ostatnim krachu swym z Filharmonią lwowską i „stagione” opery

włosko-polskiej w Krakowie i we Lwowie wiele musi przenieść, aby się utrzymać jako tako na powierzchni.

Wrażenia z wiecu nauczycielskiego.

Od czasu, gdy radykalny kierunek obrad wiecowych nie ulegał żadnej wątpliwości, wszystkie czynności zachowywały się zgodnie podług sobie ręce, aby wiec udermić, lub ograniczyć go do minimalnych rozmiarów. Wzrósł on wiecowi rozbicie, smutny koniec, z góry staraty się go ośmielić, podkopać jego znaczenie w opinii publicznej, a przede wszystkim u nauczycielstwa ludowego.

Na szczęście wszystkie te machinacje na nie się nie przdały. Obawiając się sekatur, znaczna część nauczycieli nie zgłaszała urzędowo swego udziału w wiecu, by zachować incognito. Przybyło jednak tylu „nadprogramowych” uczestników, iż wielka sala Filharmonii wypełniła się po same brzegi. Przepelnione były także łazi i balkony wszystkich pięter, które zajęli znów „incognito” przedstawiciele władz centralnych i wytworniejsza publiczność. Śmiało można przyjąć iż w wiecu brało udział około 3 000 nauczycieli i nauczycielek, więc ilość dotąd niebywała. Na tem też polegał pierwszy tryumf wiecu. Manifestacja ilościowo zupełnie się udała.

Co się liczy ducha obrad, to panowały wyłączenie wpływy, tendencje i zabiegi „Gazety Szkolnej” w Krakowie. Wszystkie uchwały zapadały jednogłośnie, w tym duchu, którego rzecznikiem owe pismo, a duch ten był radykalny, bezwzględny, stanowczy, odpowiadający bezgranicznemu upodleniu nauczycielstwa ludowego. Polacy i Rusini głosowali zgodnie w najlepszej harmonii, a równie zainteresowanie się wiecem było widoczne i u nauczycielek, które w jednej trzeciej części wypełniły olbrzymią salę.

Niefortunnie też wypadły małoskowe zauchy „strazy pożarnej”, która za wszelką cenę chciała obniżyć powagę wiecu. Mianowicie umyślnie odbywał się równocześnie zjazd garstki delegatów Towarzystwa pedagogicznego, zniemadzonego za swoje

reakcyjne dążności przez ogół nauczycieli. Otóż jeden z członków tego towarzystwa, nauczyciel Haygett ze Lwowa, uciepił się zdania redaktora „Gazety Szkolnej” iż „oświata jest pierwszą i najrestauracya Wawelu, bo ta mogła jeszcze poczekać”, chciał z tego ukuć broń do szowinistycznych występów. Został jednak wypulany przez Polaków i Rusinów, poczem ze wstydem opuścił salę.

Wygwizdano także nauczyciela Syca z Krakowa, który bronili inspektorów szkolnych, a chciał mu w tem pośrednio pomagać naucz. Tatarsa z okręgu podgórskiego.

Wtedy niezliczni „delegaci” pożarnej strazy Towarzystwa pedagogicznego wnieśli piśmenny protest z powodu rzekomego dotknięcia bezużytecznych (sic!). Atoli protestu tego przewodniczący wcale nie odczytał, a wyjaśnienie p. Rosoła, że niczego nie coła z tego, co powiedział, bo nauczycielstwo mogłami zgłoszonymi złożyć dosyć dowodów swego bezgranicznego patriotyzmu, a dłużej wyzykiwać się nie da, przysili Polacy i Rusini niemilką burzą oklasków.

Widząc taką porażkę, „przeculenii patrytycy” dali nura, poczem wiec, jak powzięli się zaczął, tak samo się skończył. Na zakończenie był przedmiotem gorących owacji p. Soleski, brat s. zasłużonego polska. Wywołano także na trybunę p. Rosoła i za możną postawę wyrażono mu uznanie grzmiącymi oklaskami.

Dziś, w poniedziałek, odbywa się wiec nauczycielstwa ruskiego, za zaproszeniem.

Dalsze charakterystyczne rysy z obrad wiecowych, zdolne zainteresować szerszą publiczność, podamy w następnych numerach.

Kłeska upału i posuchy.

Upały niestylane, wszyscy się potą, ale najwięcej to już chyba biedny sprawozdawca dziennikarski. Jak na złość nawet z pola wojny brak sensacyjnych wieści, a tu codziennie trzeba coś ciekawego napisać. Czytelnicy nie chcą znać kanikuli...

— Coż tam nowego? — spytał unie, jak zwykle, redaktor dziś zrana.

— Nowego?... ano goręco niebywało.

BURFORD DELLANNOY.

Tajemnice lekarza kobiecego

przełożył i opracował

Dr JULIUSZ BANDROWSKI.

16

Widząc że uchyłono, zająłmami pokroju do węgla. Pewnie mi nie uwierzyć, serce zaczęło mi bić jak młotem, w pokoju nie było nikogo...

— Nie?

— Jak pania widzę, tak prawda. Przeszukałam cały dom, z wyjątkiem salonu, jest on zamknięty i nigdzie pana nie znalazłam. Wiesz, co ja myślałam?

— Nie jeszcze.

— Niech mnie lóg uchowa, ale mam na myśli, że on się zabił!

VII.

Czy wyważyć drzwi?

Polly była gadatliwa i łatwowierna, miała piękną głowę, lecz mało w niej mózgu. Nie brakło go tymczasem dozorczyni tak, iż łatwo udało się jej wzmóc w pokojową, że pan jej pewnie wyszedł,

jak to ona uczyniła była przed kilku minutami.

Za żadną cenę dozorczyni nie życzyłaby sobie, aby jeszcze tej nocy otworzono drzwi salonu i aby tam odkryto straszną tajemnicę, którą ukrywała. Oparta w tej chwili o odrzwia brała szalona ochota krzyczenia — jak to bywa u szczytu napaści histerycznej — tak, że nagle ręką zasłoniła usta; ruch ten przestraszył ją; obawiała się nagłego natłoku myśli, które głowę jej rozszalały.

Kiedy mówiła do Polly, biło jej jakby młotem, w głowie i piersiach, tukiło tak silnie, że kolejno przykładała rękę do głowy, to do serca, jakby je chciała uspokoić. Zdawało się jej, iż te uderzenia slychać na zewnątrz, starała się więc, jakby stłumić ich odgłos.

Wszystko kręciło się wokół niej: napływ krwi do głowy uderzał o czaszkę coraz silniej, jak młotem, coraz bardziej miarowo, jakby odgłosem tłoczącej, potężnej maszyny okrętowej. Porównanie to stawało się coraz prawdziwszem, gdyż zdawało się jej, że i posadzka zamienia się w pokład okrętowy, kołyszący się i chwiejący; niedobrze się jej robiło.

— Jesteś coś niedzrowa — rzekła do

njej Polla — brak snu...

— Tak jest — odpowiadała dozorczyni, chwytając się tej wymówki — niezawodnie tak jest.

— Na twojem miejscu posłałabym położyć się i spała porządnie całonocą, gdyż inaczej będziesz mieć jutro przed sobą śledezyjną smutną minę. Śledztwo naznaczone na jutro, nieprawda?

— Tak.

Chwyciła się za poręcz schodów, o którą od minuty była oparta, zadowolona, iż odwróciła uwagę pokojowej od nieobecności jej pana. Lecz jak długo to potrwa?

— Jest już późno, Polly — rzekła, aby tylko coś powiedzieć — nie udasz się jeszcze na spocznik.

— Tak, natychmiast, skoro tylko zamknę dom.

— A ty? pan?

— Oh! on ma klucz do zamku bezpieczeństwa, gdyż u nas nie zamyka się nigdy na rygiel.

— Bardzo słusznie.

— Ale teraz już idź panie... Chcesz może, żebym ci przyniosła grogu?

— Nie, dziękuję ci Polly. Pójdę od razu spać. Dobranoc.

Ciąg dalszy nastąpi.

Magazyn nowości dla Pań

kras odnawialna wchodzące — materje jedwabne wstążki,

pod firmą **BIRKNER** (właściciel **B. N. SPIRA**) w Krakowie przy ul. Floryańskiej 1. 12. (vis a vis apt. p. Wismiewskiego) poleca swój bogaty zaopatrzone **skład ka eluzy damskich i dziecięcych** oryginalne modele paryskie i wiedeńskie, asorty angielskie i wszelkie przybory w zan **heranki, plora strusie iły. bna, szala, pelerynki i krawaty, sprzedaje po cenach fabrycznych**
Zamówienia uskutecznią się pospiesznie i sumiennie

— To nie nowego. Ale wie pan, trzeba było skończyć do obserwatorium i zrobić interwju z profesorem o powodach obecnych upałów.

— Teraz mi dopiero będzie ciepło — mrknął pod nosem.

Za kwadrans stąpalem już po schodach w starym gmachu obserwatorium. Zapukałem i wszedłem do pokoju pełnego lunet, globusów, barometrów i różnych przyrządów, służących do obserwacji nieba.

Profesora dra Rudzkiego nie ma obecnie w Krakowie, zastępuje go asystent dr Dziwulski.

— Panie doktorze, czy te upały długo potrwają?

— Ha, ktoż to wie? Barometr stoi od wielu dni wysoko i ciśnienie jest znaczne, a wiatr niezwykle słaby. Jednakże teraz od trzech dni barometr nieznacznie spada z powolnymi wahaniami w nocy więc można spodziewać się zmiany. Są to, jak mówię, tylko przypuszczenia, a często spotykają nas niespodzianki. Z Wiednia przypowiadają nam od 2 dni „skłonność do burzy”. Zwykle po takich upałach następuje gwałtowne burze, nawałnice, wichury, często grad.

— To też źle — zauważyłem.

— Lepsze, niż obecne upały. Proszę pana, od 29 czerwca nie mały kropli deszczu. Słońce wypali wszystko na pniu. Wczoraj w cieniu dochodziło gorąco do 32½ Cels., najwyższa temperatura w nocy ubiegłej wynosiła 21° Cels., podczas gdy normalna temperatura dzienna powinna wynosić 18° Cels., tak przynajmniej wypada z obliczenia przeciętnego z szeregu lat na ten dzień.

— Czy gdzieśindziej panują też takie gorąca?

— Podam panu maximum temperatury z ubiegłego piątku, gdyż wykazu następnych dni jeszcze nam z Wiednia nie przysłało. W dniu tym w Krakowie wynosiła maksymalna temperatura 29° Cels., w Innsbrucku również 29°, w Wiedniu i Pradze 30°, w Budapeszcie i Tryescie 31°, w Rzymie i w Cerniowcach 33°, w Przerowie 34°, w Paryżu nawet 35°, w Konstancji natomiast zaś tylko 26°. Widzimy więc, że temperatura jest stosunkowo równomierna w środkowej Europie. Dzisiaj są w Krakowie, 18 lipca, o godz. 7 rano barometr wskazywał 743.0 mil. ciśnienia, temperatura 22.4° Cels. w cieniu, wiatr jest lekki zachodni, czyli zapowiada zmianę.

— Po południu nieboskłon nad Krakowem zachmurzył się cały. O godz. 2 chimury jednolastą białą warstwą przesłoniły słońce. W gorze panował silny wiatr i widać było jak chimury szybko ciągnęły.

— Pół dawał się jeszcze bardziej niż w niedziele we znaki. Termometr wykazywał o godz. 1-szej 30° w cieniu. Deszcz oczekiwany jest przez wszystkich z upragnieniem.

O godzinie 2½, niebo zaślało się ołowianemi chimurami, które silny wiatr pędził ku południowi. Na ulicach wiatr podnosił formalne chimury kurzu, które tamował oddech w piersiach i zasypwał oczy. Narazcie spadł krótki deszcz, może trwający kwadrans i znów niebo się rozjaśniło — ale nie zupełnie. Jest więc nadzieja, że może w nocy deszcz spadnie.

W całej środkowej Europie przyniosła posucha klęską rolnikom. Pisaliśmy już kilkakrotnie o stanie urodzajów w Galicji. Pod Krakowem żyto i pszenica są piękne; natomiast ziemniaki, owies, warzywa są palone. Również owoce nie dożyją. Najbardziej złem będzie brak paszy dla bydła.

— Łąki, łąki mokrych, są żółtkie i zczerniałe, a ziemia spękana, trzeszczy pod nogami.

Z pod Dziezdzie donoszą o pożarach lasów.

I z zagranicy dochodzą takie wieści. Z Charleville donoszą, że 500 hektarów lasu w Ardenach stoi w płomieniach.

Z KRAJU.

Z Zakopanego. (Sezon. — Teatr. — Niema turystów). Przecisnąła stała pogoda, dni upalne, wieczory chłodne. Ruch już bardzo znaczny; na werandzie Plonki widać rano liczny szereg sypialni i literatury i sztuki. Królestwo, jak dotąd, albo dopisało: goście głównie rekrutują się z Galicji.

Od 15 mamy stałe przedstawienia teatralne artystów teatru krakowskiego pod wodzą Zelwerowicza, które się cieszą znacznym powodzeniem. Na pierwszy ogień wybrano „Wesele” z obsadą jednak bardzo różną od krakowskiej, bo braku Sobiesława, Mielewskiego, Leszczyńskiego, Mrozowskiej i Arkwin. Naturalne warunki sceny w hotelu „Morakie Oko” nie pozwalają na należyte rozwinięcie aparatu dekoracyjnego, ale pod tym względem publiczność letnia nie jest wymagająca. Byłe gra artystów była odpowiednia.

Przewodnicy i w tym roku skazują się, że mimo endowej pogody bardzo mało odbywa się wycieczek w góry. Jazda powozem lub furą do Kuźnie na podwieczorek lub ostatecznie do Moraskiego Oka i spacer wioskach po Krupówkach wystarcza zblaznowanym młodziekom, od których roi się Zakopane. Co najwyżej jeszcze tenis znajduje amatorów, ale rok śmiałych wypraw górskich, poezja dzikich turni nie działa na tę dziesiątą młodzież. Tatarnictwo upada i niezliczonych ma tylko przedstawicieli. Spokalek wczoraj na Krupówkach sympatycznego korespondenta „Kur. Warsz.” p. Krzywoszewskiego. Opowiadał mi taką anegdotkę:

Ujrzałem nędzą, pewną śliczną warszawiankę. Anioł.

— Panie! Te Tatry, te zachody słońca, ten spokój... Napawam się rozkoszą. Lękam się tylko, iż wnet pocznę się zjeżdżać cała Warszawa i tę boską ciążę zakłóci gwar i ruch... A tak mi dobrze teraz!

Wiedziałem ją w dwa dni później na dworcu kolejowym z mężem. Mąż kwasny i zły. Oderwałem go od poobiedniego winta.

— Czekacie państwo na kogo?

Mąż odpowiada: — „Nie. Żona ciągnie mię na każdy pogięb, by zobaczyć, czy nie przejechał kto ze znajomych z Warszawy”.

Z Szczawnicy donoszą nam, że czwartą listą gości do 9 b. m. wykazano 1370 osób.

Z Tarnowa piszą nam: Przed kilku dniami odbyła się u nas przed zwykłym trybunałem rozprawa przeciw niejakiemu Herzbauowi o oszczerstwo. Jak naszym czytelnikom swego czasu doniosłem, 14-to letnia panna, córka zamożnego kupca tarnowskiego, Jakóba Kancelera, popołała w lutym zamach samobójczy. Po mieście krążyły wersje, że panna uprawiała wolną miłość i samobójstwem chciała zatrzeć ślady tego. Prokuratora otrzymała zaś anonim, potwierdzający tę wersję. Wdrożono dochodzenie i badanie lekarskie okazały, że dziewczyna jest czystą, niewinną. Herzbauina skazano na 10 dni aresztu, z zamiarą na grzywnę.

Bobce. Jak wszędzie, tak i u nas posucha, a przy tem upał nie do opisania. — Żwino n nas i w okolicy w całej pełni, jednak wszystkie przpalone. Wogóle rok biezcy, co do urodzajów, zapowiada się bardzo źle. Raba prawie wyschła, a obok niej spłynęła „młynówka” ledwo ciecie. Ani o spądnięciu deszczu „kapuściaczka” na przed-

moje ogródki, ani niewy na skrzepienie zaschniętych gruntów, zadan z mieszkańców Dobczy nie aprusi p. burmistrza, to prawda, ale chyba można uprosić o drobnie opieki nad mieszkańcami swej rezydencji. Zwłaszcza prosić trzeba, aby szczególniejszą raczył zwrócić uwagę na postępowanie zamiataczy w głównej ulicy, którzy punktualnie, jak na upór, między godziną 8 a 9 rano zamiatają ową ulicę bez najmniejszego skrapiania. Formalne tłumany kurzu unoszą się w ulicy i po nad domami; przechodnie muszą omijać tę ulicę bocznymi manowcami.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć p. Walentemu również, aby raczył postarać się przynajmniej o sprawienie dla tejżej strazy potarnej dwóch lub trzech dingich drabin, bo w razie wybuchu pożaru, co jest bardzo możliwym przy obecnej spiekocie, nie byłoby najmniejszego ratunku, zwłaszcza, że tejżej straż literalsie ani jednej, bodajby najmniejszej drabinki, nie posiada.

Krakowiaczki letnie.

Dudni woda, dudni
W embrowanej studni...

W mieście coraz puszczej,
Poza miastem ładniej!

Z tamtej strony Wisły
Kapala się wrona...

Mąż został w Krakowie
Wyjechała żona

Leoi pies przez owies,
Ogonem wywija.

Pan wciąż pije piwo,
Żona „wody” pija.

Czerwona czapczaka,
Pawie piórko za nią...

„Ona” chodzi z panem,
„On” zawiawia panią.

Czerwona czapczaka
Woskowany bucik...

Zjechał mąż w niedzielę
W poniedziałek uciek!

Danać moja! dana!
Niebieska sukmana...

Dobre panu bez „niej”,
Dobre jej bez „pana”.

KAWA

4 i ½ bardzo dobrej surowej zlr. 540
przejecha do każdej stacyi handel

Józefa Landaua

Kraków, plac Szczepański 6.

Za doskonałość gwarantuje. Kawę, jeżeli się nie podobata, przyjmując napowrót!

Zwraca się uwagę Szan. czytelnikom Nowin, na ogłoszenia nowo otwartego Składu maszyn do szycia z warsztatem mechanicznym przy ul. Starowieskiej 1, gdzie znany od wielu lat w Krakowie i zagranicy jako fachowiec i spogadliwa mechanik p. Jan Poje ukłaja kierownictwo tego zakładu co daje swą wiedzą wszelką gwarancję.

Zwraca się uwagę na firmę Reim i Ska która poleca kremy i pasty do odświeżania buziek, oraz wszelkie ławnery na kapelusze słomkowe.

Ilustracya polska

w Krakowie najlepszy tygodnik dla rodzin polskich, 30 ilustracji w numerze. Dwie powieści. Kwartalnie Kor. 3-90.
Podobna Kraków ul. Teatralna 17.

Kraków,
dnia 19 lipca.

Dziś we wtorek Wincentego a Paulo. — Jutro we środę Czesława i Hieronima. — Pojutrze we czwartek Daniela, Praksedy i Wiktora.

Wtorek

Operetka lwowska. Nader interesująco przedstawia się repertuar operetki w bieżą-

Repertuar operetki lwowskiej:
W poniedziałek po raz ostatni w tym se-
zonie, po cenach dramatu, „Gejza“, operet-
ka w 3 aktach Sidney Jonesa.

We wtorek po raz drugi „Piękna Helena“, operetka w 3 aktach Offenbacha.

We środę po raz pierwszy „Figue wio-
sienne” („Frühlingsluft”), operetka w 3 akt,
z motywów J. Straussa, pisał E. Reiterer.

We czwartek po raz 8 i ostatni w tym sezonie, po cenach dramatu „Druciarz“, opowiada w 2 aktach E. Lehner.

W piątek teatr zamknięty.
W sobotę po raz pierwszy „Posłaniec
nr 6.666”, operetka w 3 aktach z prologiem
C. M. Ziehrera.

W niedzielę po raz drugi „Posłaniec nr 6.666“, operetka w 3 aktach z prologiem C. M. Ziéhlera

Kongres Maryański. Komitet I. Kongresu Maryańskiego we Lwowie, urządzanego w dniach 28 i 29 września 1904 r. podaje do wiadomości, że bierze komitetu otwarte jest codziennie od godziny 4—8 wieczorem w lokalu Sodalicyi Maryańskiej przy ul. Jagiellońskiej 1. 3 II. p. i udziela w tym czasie wszelkich informacji w sprawach kongresu.

Waleń Zgromadzenie „Czytelnia Akademickiej” odbędzie się w piątek 22-go b. m. o godz. 7-ej wieczór (o 8-ej bez względu na komplet) w lokalu Towarzystwa przy ulicy Sławkowskiej pod l. 12 I. p. Na porządku dziennym: Zmiana statutu Towarzystwa.

Wielki Wydział Kasy Oszczędności odbędzie posiedzenie we środę 20 b. m. o godz. 6 po południu.

Administracja podatków w Krakowie za-
wiadomiła pod daniem 24-o czerwca 1904 r.
L. 10.948/4 komitet właścicieli realności, po-
wodzią dotychczas, że na wniesione petycje
do c. k. namiestnictwa, krajowej Dyrekcji
skarbu, tudzież Wydziału krajowego o opust
podatku domowo-czynszowego za rok 1903,
tudzież o opust egzaktynego i procentów
zwołki, krajowa Dyrekcja skarbu co do po-
datku domowo- czynszowego za rok 1903,
tylko z powodu próżnostania podatek odpisać
poleciała i nie więcej nie zarządzi. Co się za-
tyczy opustu egzaktynego i procentu zwołki,
to należy do zakresu działania Rady mie-
jskiej krakowskiej i od niej zależy przychy-
lić wniosek wystawić lub nie.

Nowa wielka fabryka powstaje niebawem w Borku Fałęckim. Będzie to mianowicie fabryka sody amoniakalnej B. i W. Libandów, zaszczytnie znanych wielkich przemysłowców z Połgórza. Finansowanie fabryki objął bank bernski. Kapitał zakładowy wynosi milion koron.

W parku krakowskim zaczął teatr rozmawiać od soboty produkować się z nowym

programem bardzo zajmującym. Ogólny poziom klasziera 7 letni mistrz na skrzypcach Polgannin i wybrany komik Werner. Podobają się też wszystkim produkeye familii akrobacyjnej Morgan, trupy muzycznej Namtuksa i gimnastyków powierżnych Hugoset. Oryginalnym jest Fred Edlavi, mistrz transformacyjny, który sam przedstawia wszystkie osoby w komedii przez siebie ułożonej.

W „Sokół” krakowski² rozpoczęły się prace w dolnych ubikacjach około podłóg i posadzek, które wskutek zeszłorocznej powodzi uległy grzybowi. Koszt robót wyniesie około 2.000 koron.

Z Dyrekcyi kolei państwowej otrzymuje
my następujące pismo:

Odmówił do notatki, zamierzającej w numerze 163 czasopisma „Nowiny” z dnia 7 lipca 1904 pod tytułem „Potrzeba IV klasy na kolejach galicyjskich” oznajmia podpisaną c. k. Dyrektora kolei państw., że nie sądzi jest teje wnoszone prośby ubogich ludzi o zniesienie ceny jazdy uwzględniać. Wobec tego, że podanie o zniesienie ceny niekiedy w bardzo znacznej ilości wpływają, trafić się może, że prośba jakiegoś ubogiego niekiedy uwzględnioną nie została, podczas gdy prośby ludzi niesumiennych, którzy, wprowadzając w błąd ośmieszających władzę, potwierdzenie sobie wyrobiili, uwzględnione zostały. Z samej prośby trudno jest ocenić, którzy proszący zaszczytują, na uwzględnienie zasługują, ponieważ kłaniała, potwierdzenie obustwa i polecenie prośby do uwzględnienia zawierająca, na wszystkich wnoszonych tego rodzaju prośbach prawie bez wyjątku jest jednakowa. W razie, jeżeli jak prawdziwie ubogci proszący otrzyma odmowną odpowiedź na swą prośbę o zniesienie ceny jazdy, przysługuje mu prawo nawet osobiście z otrzymaną odmowną odpowiedzią jawnie się u naczelnika oddziału dla spraw prawnych i ogólnego administracyjnych podpisaną c. k. Dyrektora, czyżby z pewnością jego prośbę uwzględni i przekaz upoważniający do jazdy za zniżoną cenę wydać może.

Dalej oświadcza Dyrekcja, że mylnem jest, jakoby wystrojone damy, pobierające przyzwolone pensje, niekiedy panie kamilienice dzięki ubożyznu zabiegom w lot otrzymały sztywne karty, uprawniające do jazdy za połowę ceny, natomiast prawdą jest, że karty za połowę ceny tylko tym są wydawane, których ubóstwo przez właściwą władzę polityczną jest potwierdzone i prosba do uwzględnienia jest dołeczna.

Zaginiony. Kazimierz Ettwert, mający 10 lat, oczy niebieskie, ciemny blondyn, był w zakładzie u Józefitów i 15 czerwca uciekł z powodu sprzeczki z profesorem. O chłopcu tym już pisaliśmy; kto by miał jaką wiadomość o nim, prosimy o doniesienie albo do R. Nowin albo do Polity.

Zguby. Pani Zofia H., jadąc w niedzielę wieczorem z Woli Justowskiej do Podgórze zgubiła złoty zegarek, kryty, z długim łańcuszkiem.

Pani Lola Kołeter zgubiła złoty kolczyk z brylantem, wartości 300 kor., w niedzielę przed południem.

Pan Oskar Blumenfeld zgubił zegarek srebrny, kryty, z dewizką poślacaną.

Uczniwy praktykant. Onegdaj znalazł praktykant od p. Bialika, przy ulicy Floryańskiej, w bramie domu woreczek, w którym było 40 koron i kilka baleryz. Właściciel, po udowodnieniu prawa własności, może zgubić odebrać w sklepie p. Bialika, przy ulicy Floryańskiej, gdzie ja znalazła złoty.

Śmierć w nurtach Wisły. W sobotę koło północy poszedł się kąpać do Wisły Rudolf Tomaszek, 23 letni pomocnik handlowy ze sklepu p. Piekły w Podgórzu. W wodzie dostał nagłe kurczów i utonął.

Zagiski policyjne. Policja przyaresztowała

Jana Brasia, 20-letniego wyrobnika, który w sklepie p. Sataleckiego, wyciągnął jego zonie pugilares z kwotą 6 koron. Kradzież spostrzeżono i puszczono się w pogon za złodziejem, ale ten tymczasem zdołał odrzucić skradzione pieniądze.

Jędrzej Jonas z Maszany Dolnej, ścigany od r. 1898 przez sąd obwodowy w Jiczynie (Czechy), za zgwałcenie, dostał się wczoraj w ręce tutejszej policji. Odstawiono go tymczasowo do sądu krajowego karnego.

Włamanie. Do filii cukierni pana Malika przy ulicy Szpitalnej wkradli się ubiegłej nocy nieznani sprawcy i skradli ciast za 40 koron. Amatorów słodczych poszukuje policja.

Krwawa bitka. Wczoraj przedpołudniem powstała z nieznanych powodów bitka między Janem Hymskim, a przekupką Wronową. Hymski przewrócił Wronową na ziemię i zaczął ją bić i kopać, przyczem ją poranił i wybił dwa zęby. Rannej udzieliło pomocy lekarskiej pogotowie ratunkowe, a brutalnego awanturnika przetrzasztowała policyja.

Zmarli. W Kalwaryi zmarł 15 b. m. Stanisław Banaś, kupiec, w 38 roku życia.

Prosimy o rychłą odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy w dalszej przesyłce dziennika.

Pp. Prenumeratorów, wyjeżdżających na wieś lub do kąpiel, upraszamy o nadesłanie 40 hal. za każdą zmianę adresu.

Prenumerata tygodniowa!
„Nowiny” można także prenumerować tygodniowo; tygodniowa prenumerata wynosi 40 hal., które można przysyłać w markach.

Strajk trwa dalej w całej pełni — i wi-
dać, iż prowadzonymi chodzi o próbę sił.
Pracodawcy godzą się na wszystkie postu-
laty robotników prócz jednego, tj. o 8 m i o
godzin innej szychy, niepraktykowa-
nej niedzie w przemyśle naftowym.

Nie ulega więc wątpliwości, że strejkujący, którym pod wielu względami sympatii odmówić nie można i którzy, jak dotąd, wzorowo się zachowują, nie uzyskają ostatniego postulatu. Obstawiamy, że prze-

liku prowodyrów robotnicy, nie chcą zrozumieć, że właściciele kopaliń groziłyby ruiną, gdyby zaprowadzili osmiodziesiątgodzinne zrychlenie. Wciąż właściciele nie ustają - a zmuszą łatwiej strejk od robotników. „Naprzód”, który, jak zwykle, z najwyższą przesadą i stronniczością sprawę przedstawia, twierdzi, że z wielkich przedsiębiorstw każdy skutkiem strejku traci dziennie 80.000 koron. Cyfra ta jest śmieszna i nie do stwierdzenia można, że właśnie wielcy przedsiębiorcy przetrzymają strejk.

„Słowo Polskie” pisze:
„Właśnie strona finansowa jest tą, z
którą prowodyrzy liczyć się nie chcą i nie
umieją.

Położenie przemysłu naftowego jest z powodu hyperprodukcji poważne; przemysłowcy mogą bez uszczerbku wytrzymać i półroczne bezrobocie i ograniczyć się do wykonywania niezbędnych robót, potrzebnych do utrzymania niektórych szwów.

Obecna konjunktura światowa jest dla naszego przemysłu naftowego niekorzystną, a jeśli zbytu na nagromadzone zapasy

starym bezpłatnie przenieść. MIMOCIEMO nowy album
starym Album Szkół z 80 stron. Kwart. obceni po-
wieć H. G. Wollan „Gdyś pisał się zbudzi” albo wreszcie

Każdy nowy „Gwiazd” i Kuryera Krakowskiego

MAGYNY

Mianowania i przeniesienia.

Lwów. Rada szkolna zamianowała zastępcami nauczycieli: Franciszka Smółkę dla gimnazjum Franc. Józefa w Lwowie, Michała Łysinka dla II gimn. w Tarnopolu, Franciszka Kocół dla gimn. w Jasle, Józefa Kurcza dla gimn. w Tarnopolu.

Rada szkolna przeniosła zastępców nauczycieli: Franciszka Womelę z gimn. w Jasle i Mieczysł. Wojtkowskiego z gimn. I w Tarnopolu obu do gimn. Fr. Józefa we Lwowie; Jana Gładyszowskiego z gimn. w Jasle do gimn. II w Tarnopolu, Erazma Lewickiego z gimn. Fr. Józefa we Lwowie do I gimn. w Tarnopolu.

Lwów. Gazeta lwowska ogłasza: Wyszły sąd kraj w Krakowie zamianował pomocnika kancelaryjnego sądu obwodowego w Wadowicach, Czesława Chmiela asystentem kancelaryjnym w XI randze w sądzie obwodowym w Rzeszowie.

Różne wiadomości.

Koszłowna papuga. W pewnym mieście czku pod Melbourne (Australia) została w tych miastach sprzedana przez licytacyjną papugę afrykańską za bajeczną cenę, bo aż za przeszło 900 franków. Mówi ona całę ustępy z Szekspira, oraz śpiewa znane, angielskie pieśni patriotyczne. „Polcy” (miej papugi) nie chciała nie wiedzieć o sprzedaży i w najlepszą zaczęła się popisywać swoim talentem przez przybyłych na licytację. Urzędnikowi licytacyjnemu rzuciła papugą kilkakrotnie, aby „trzymał język za zębami” i aby „w trzewnym stanie powrócić do domu”.

Nowy proceder warszawski. Korespondent nasz pisze:

W jasnem roku zeszłego pisma codziennie doniosły, iż w Warszawie utworzyły się zastępy „małżeństw”, gdzie „męzki” zawięzuje młode i dorosłe, posiadające starych i ślepych mężów, wabią pod swe strzechy rodzinę bląkającą się, a pożądlive duszy mekie.

Duchy te spotyka w progach swego domu rzekomo obrażony „mąż” w towarzystwie jednego lub kilku, jakby z pod ziemi wyrosłych, drabów i, występując w obronie epäwieranego przez prześladowcę honoru żony, żąda właściwego okupu od zabłąkanej „nagiej duszy”.

Objaw, podchwycony przez pisma z bolączek codziennego życia warszawskiego, głosnieniem echom odbił się w ubiegłym piątku w sali sądowej zjazdu sędziów pokoju m. Warszawy.

— Od dłuższego czasu — pisze w swej skardze p. D., wdowiec, mający dzieci do rozróżnienia i fabrykę w Warszawie — zaczęła mnie prześladować jakaś nieznajoma dama, prosząc o poznanie się ze mną i zawiązanie „bliskich stosunków”. W cukierniach, restauracjach i kawiarniach spotykaliśmy się często. Prosiła, nagabywała, knęła, bym ją odwiedził na Żórawie. Byłem odporny, nieugięty i długo opierałem się. Lecz pewnej niedzieli nie wytrzymałem.

I poszły te dwa złazone z sobą duchy na Żórawię.

— Gdyśmy przysiali — skarży się dalej p. D. — ja zjadłem palto w przedpokoju i usiadłem w saloniku i ujrzałem przed sobą dwóch mężczyzn: jeden był stary, żywy i ślepy, lat około 60, drugi lat około 40, zbudowany znakomicie.

— Pan mi skompromitował żonę — wolał ten starszy — odpowiesz mi za to. Okupiś się musisz.

Widzę, że „wpadł”.

Chciałem się wykipląjakami 10, 15 rubliami. Starszyzek powiada, że to kłyny. U niego praktykuje się albowiem zwyczaj — 1000 rubli za takie rzeczy.

Targ w targ — dałem 50 rubli gotówką. Zgodziłem się na 300 rubli; na pozostałą sumę — 250 rubli w dałem weksel.

Przedem mnie tedy wypuszczono, chociaż i przez tem ani pogrózek, ani gwałtu nademną nie czyniono. Nie widziałem również w ręku tego „trzeciego” kija, lub rewolweru.

Wyszedłszy — odetchnąłem, lecz ogarnął mnie straszny wtędy. Wtędy nie pozwolił mi zameldować o zajęciu policyi tego samego dnia. Poszedłem więc tylko do redakcji „Gońca” i ogłosiłem, że weksel na 250 rubli został mi skradziony lub zgubiony.

W 9 dni potem wtędy „ostęty” i poszedłem do wydziału śledczego odpowiedzieć swe bolę. Prosiłem o podciągnięcie państwa B. do odpowiedzialności i nieważnienia mego weksłu”.

Sędzia pokoju nie uznał w czynach państwa B. cech oszustwa i wydał wyrok uniewinniający.

Innego atoli zdania był zjazd sędziów pokoju, który po zbadaniu świadków i wyniku planu obrocy państwa B., adw. Harasimowicz, skazał tychże państwa B. na 2 miesiące więzienia za tak zwany „zantast”.

Tym sposobem i weksel, wydany przez p. D., stracił swoją wartość.

Pojedynkę na pięści. W Filadelfii odbył się niedawno osobliwy pojedynek na pięści, obustronny ciężkimi warunkami. Bój na rękawice bokserkie miał się toczyć aż do takiego niezdolności do walki jednego z przeciwników. Przeciwnikami byli m. Charles Willing, kuzyn milionera Astora i m. Fr. C. Gadowader Dade. Przyszły pojedynek był jakiś spór osobisty, względnie drobnej natury czterech sekundantów z superarbitrów używano pojedynekowi. Walka toczyła się według reguł zapasniczych, ponieważ zaś uhadwy przeciwnicy są w niej doskonale wyćwiczeni, przeto spodziewano się długiego i zaciętego boju. Jakóż dopiero p. 20 m. starci m. Dade uznał się za zwyciężonego. Przeciwnik jego nie był jednak w lepszym stanie i ledwie trzymał się na nogach. Ze wszystkich pojedyneków ten system wyzwał energię w porządnym wyzyskaniu się wzajemnem bodaj czy w podobnych wypadkach jest najstosowniejszy.

Glupi aszab. Niejaki p. H. Franke w Charlottenburgu wydał książkę w dwóch językach i pod dwoma tytułami: „Podręcznik dla Polaków i Niemców w obrębie polsko-niemieckim”, „Taschensbuch für Polen und Deutsche im deutsch-polnischen Gebiete. Text w dwóch językach, polskim z lewej, niemieckim z prawej strony. Tytuł napozór niewinny, zdawać by się mogło, że dotyczy potrzeb życia codziennego, „praktycznego” nauki języka, jednakowoż w podróżych lub t. p. Kryje się jednak pod nim zupełnie co innego — jak pouczy choć się rzeczy. Są tam następujące rozprawy: „Jakie odkrycia i wynalazki zawiądzają ludzkości Niemcom a jakie Polakom?” — Co działo się Niemcy i Polacy dla nauki i sztuki? Jak był chłop w byłem Królestwie Polakom? Co było w Polsce, gdy Fryderyk Wielki w roku 1772 zabrał część Polski? Jak postępował rząd pruski w byłych ziemach polskich? Czego uczy zdrowy rozsądek?” Zwykła, wykrętna i w wielu wypadkach stosowana metoda autor porównywa czas ubiegły nie z równoczesnymi, lecz teraźniejszymi czasami i łatwo mu przychodzi wykazywanie wyższości rządów pruskich i kultury niemieckiej. Bo inaczej musiałby, mówię np. o położeniu chłopów, powiedzieć o sprzedawaniu chłopów heksiki do armii angielskiej i tym podobnych niemieckich dla

kultntręgerów wspomnień. Broszura zresztą krzywdy wielkiej nam nie wyrządzi. Przynajmniej tak podzieliłby zapamiętania autora, zaś lud polski znalazł się dojrzały, aby dał się wziąć na poleko-niemiecką plewę. Glupi aszab apeluje o poparcie do stowarzyszeń, władz i duchowieństwa, zalecając gorąco brązować, której celem — jak pisze w odczewie — jest: „wykazanie kultury wyższości Niemców i wzmocnienie ich świadomości narodowej Polaków nakłonić do zalecia przyjacielskiego i dla państwa przychylnego stanowiska.

Kantami. Tak nazywają Chińczycy stracone przestępstwo.

Kantami ju (będzie stracenie). Ju, ju! Chunchuz.

Kantami (będzie stracenie Chunchuzów).

Warto złożyć za kantami.

Muzyka, trąby.

To pochód na stracenie. Chińska policja w oryginalnych kaftanach, trzy araby, a w każdej po dwóch przestępców, z rękoma związanymi na plecach, z nogami w dykach (kształt 20). Tętno Chińczyków, młodych, starych i dzieci. Chińczycy z długimi trąbami, wydajacim monotonny ryk. Kat, nie różniący się niczem od policyjanta, jedzie na wozie i pierwszy zjawia się na miejscu kaźni.

Tętno przechodzi obok topoli. Do dnia tego drzewa przywiązano klatkę, w której znajduje się wąż, czarna, żółta, głowa jakiegoś przysiężonego Chunchuzów, straconego niedawno. Z dziny w klatce zwiesza się warżoch, a wiatr nim kołysze.

Naklonie miejsce kaźni.

Policyjanci pochynają rozprędkat tłum naderżanymi krótkimi, grubymi łaskami. Trąby rykocze. Przestępcy wyskakują zrzęcznie z wozów i dwiema nogami i stają w rzędzie o dwa iście odległości jeden od drugiego.

Kat wyjmuję z pochwy ogromny miecz.

Widząc obrażony miecz, pierwszy przestępca sam kładzie i stara się wydłuzić jak najwięcej swą szyję. Jeden policyjant chwytą go za warżoch, ciągnąc w jedną stronę, a drugi za ręce, związane z tyłu, ciągnąc w drugą stronę. Trzeci podchodzi i pyta:

— Chunchuz?

Przestępca odpowiada:

— Ju.

Kat machnął mieczem i głową przestępcy

potoczyła się, jak główka kapusty.

— Chau, chau, chau (debrze, dobrze, do-)

boże) — krzyczą zachwyceni widzowie.

— Chau, chau, chau — krzyczą zachwyceni przestępcy.

Prawdopodobnie tym razem przyjaciele lub krewni przestępcy zapłacili dobrną katowi, gdyż ostro miecz od jednego cięcia odrywał głowy. Mówią (Chińczycy), że gdy kat nie jest opaczny lub czuje niechęć dla przestępcy, wtedy nadrabuje tylko szyję, czyniąc głęboką ranę (człowiekowi o związanych rękach i nogach), a bójba go później drugiem uderzeniem miecza.

Z piątym przestępca zdarzył się nieprzyjemny wypadek.

Na pytanie: chunchuz? odpowiedział: mi ju (to jest nie).

Wtedy podbiegli chińscy policyjanci i po-

czegli go okładać łaskami po całym ciecie.

Nakoniec niezadowolony zawołał:

— Ju, ju. Chunchuz ju, ju.

Głowa jego opadła natchytniam.

Kat obciął mieczem połą swego kaftana, scho-

wał go do szerokiej drewnianej pochwy i od-

jechał natchytniam do domu.

Wkrótce orzyjechał dwie arby, z których wyajdli Chińczycy, niosące drewniane, złe żłite akrezniki. Niebawem, aby ułożyć ciała w tych akreznikach, poczęli rozrąbać toporami dyby na nogach ciał przestępców.

Tak opisuje korespondent z Charbina kaźń chunchuzów.

WOJNA rosyjsko-japońska
w styczniu na 16 str. (wydawnictwo „Ilustrowany
Polski”) zawiera się w zbiorze i jest do nabycia
w naszym księgarni i w księgarni i w księgarni

Wydawnictwo to, zadbane a nadzwyczajnie tanie, jest
niezależnie dla każdego interesującego się wojną na
dalekim Wschodzie. Zawiera mapy, plany, portrety
ważnych wojowników, woj. 20 ilustracji. Cena 10 ct.

608 |

—